

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0513U000890

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 25-07-2013

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Атаман Юрій Олександрович

2. Ataman Yurij Aleksandrovich

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 14.03.04

Назва наукової спеціальності: Патологічна фізіологія

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 06-07-2013

Спеціальність за освітою: 7.101100

Місце роботи здобувача: Сумський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 05408289

Місцезнаходження: 40007, м. Суми, вул. Римського-Корсакова 2

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 29.600.02

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 05408289

Місцезнаходження: 40007, м. Суми, вул. Римського-Корсакова 2

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 76.03.53

Тема дисертації:

1. Роль загальних і місцевих механізмів у розвитку артеріосклерозу Менкеберга
2. The role of general and local mechanisms in the development of Monckeberg's arteriosclerosis

Реферат:

1. Дисертація присвячена вивченню загальних і місцевих механізмів патогенезу артеріосклерозу Менкеберга. Показано, що у людей старечого і похилого віку остеопороз, позасудинна ектопічна кальцифікація, цукровий діабет і артеріальна гіпертензія є асоційованими з рентгенологічними ознаками артеріосклерозу Менкеберга. Для розвитку менкебергівського склерозу має значення поліморфізм генів, причетних до механізмів ектопічної кальцифікації. Носійство жінками Ala-алеля в гомозиготному стані запобігає розвитку менкебергівського склерозу. Доведено, що у кролів з алоксановим і у щурів з високодозовим стрептозотоциновим діабетом пригнічується енергозабезпечення кровоносних судин, що виявляє себе зменшенням показників поглинання глюкози і кисню, утворення молочної кислоти, ресинтезу АТФ. Це супроводжується зменшенням вмісту АТФ і збільшенням концентрації АМФ у стінках артерій і вен. Експериментальний діабет веде до накопичення у стінках кровоносних судин проміжних (гідропероксиди ліпідів) і кінцевих (шиффові основи) продуктів пероксидного окиснення ліпідів, зменшення активності антиоксидантних ферментів судинної стінки (глутатіонпероксидази, супероксиддисмутази). Кальцифікація

артерій у людей похилого і старечого віку супроводжується істотними змінами механічних властивостей судин: зменшується еластичність магістральних артерій, що зумовлює збільшення їх ригідності (тонусу) і зменшення пульсового артеріального наповнення та його швидкості. Старіння, на відміну від цукрового діабету, веде до розвитку ізольованої систолічної артеріальної гіпертензії.

2. The dissertation is devoted to the study of general and local pathogenetic mechanisms of Monckeberg's sclerosis. It was established that in persons of elderly and old age osteoporosis, extravascular ectopic calcification, diabetes, and hypertension were associated with radiological signs of Monckeberg's arteriosclerosis. Polymorphism of genes related to the ectopic calcification mechanisms was shown to be important for the development of Monckeberg's arteriosclerosis. The matrix Gla protein 4th exon Thr83Ala polymorphism was associated with radiological signs of the lower extremities arteries calcification in non-diabetic women of elderly and old age. It was proved that in rabbits with alloxan-induced diabetes and in rats with high dosage streptozotocin diabetes energy supply of blood vessels was inhibited. This was manifested by the decrease in glucose and oxygen uptake, lactate production, and resynthesis of ATP. Such changes were accompanied by the reduction of ATP content and increasing AMP concentration in the arterial and venous walls. An experimental diabetes was characterized by accumulation of intermediate (lipid hydroperoxides) and end (Schiff base) products of lipid peroxidation, and decreased activity of antioxidant enzymes (glutathione peroxidase, superoxide dismutase) in the tissues of blood vessels. It was also detected reduced ectonucleotidase activity and elevated activity of alkaline phosphatase. In rats with diabetes, microhardness and tearing force for femurs were reduced. Arterial calcification in elderly and old persons was accompanied by significant changes in the mechanical properties of vessels.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Клименко Микола Олексійович

2. Klimenko Nikolaj Alekseevich

Кваліфікація: д.мед.н., 14.03.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шейко Віталій Ілліч

2. Шейко Віталій Ілліч

Кваліфікація: д.мед.н., 14.03.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Костенко Віталій Олександрович

2. Костенко Віталій Олександрович

Кваліфікація: д.мед.н., 14.03.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Зяблицев Сергій Володимирович

2. Зяблицев Сергій Володимирович

Кваліфікація: д.мед.н., 14.03.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Казімірко Ніла Казімірівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Казімірко Ніла Казімірівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.